

Måndagen den 24 juni

Kl. 11.00–12.00

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 3 juni justerades.

§ 2 Anmälan om nya riksdagsledamöter

Följande berättelse hade kommit in från Valprovsningsnämnden:

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamöter

Till Valprovsningsnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att dels Helena Antoni (M) utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 2 juli 2019 sedan Jörgen Warborn (M) avsagt sig uppdraget, dels Mikael Damsgaard (M) utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 2 juli 2019 sedan Jessica Polfjärd (M) avsagt sig uppdraget, dels Fredrik Schulte (M) utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 2 juli 2019 sedan Tomas Tobé (M) avsagt sig uppdraget.

Valprovsningsnämnden har denna dag granskat bevisen för de nya ledamöterna och därvid funnit att de blivit utfärdade i enlighet med 14 kap. 30 § vallagen (2005:837).

Stockholm den 19 juni 2019

Annika Sandström

ordförande

/Agota Földes
sekreterare

§ 3 Anmälan om ersättare

Talmannen anmälde

att *Fredrik Schulte* (M) skulle tjänstgöra som ersättare för Ida Drougge (M) under tiden för hennes ledighet till och med den 1 juli i stället för till och med den 9 september som tidigare meddelats,

att *Richard Herrey* (M) skulle tjänstgöra som ersättare för Ida Drougge (M) under tiden för hennes ledighet den 2 juli–9 september samt

att *Andreas Lennkvist Manriquez* (V) skulle tjänstgöra som ersättare för Nooshi Dadgostar (V) under tiden för hennes ledighet den 19 augusti 2019–29 februari 2020.

§ 4 Avsägelse

Talmannen meddelade
att *Louise Meijer* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i justitieutskottet,
att *Gustav Fridolin* (MP) avsåg sig uppdraget som ledamot i utbildningsutskottet,
att *Margareta Cederfelt* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i konstitutionsutskottet,
att *Janine Alm Ericson* (MP) avsåg sig uppdragen som suppleant i EU-nämnden från och med den 24 juni och som ledamot i riksdagsstyrelsen från och med den 1 juli samt
att *Jonas Eriksson* (MP) avsåg sig uppdraget som ersättare i riksdagsstyrelsen från och med den 1 juli.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 5 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade
att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Elsemarie Bjellqvist* som suppleant i justitieutskottet och i utbildningsutskottet under tiden för *Mattias Vepsäs* ledighet,
att Moderaternas riksdagsgrupp anmält *Magdalena Schröder* som ledamot i justitieutskottet, *Mikael Damsgård* som suppleant i justitieutskottet, i civilutskottet och i EU-nämnden, *Lars-Arne Staxäng* som suppleant i socialutskottet och i utbildningsutskottet under tiden för *Johan Hultbergs* ledighet, *Helena Antoni* som suppleant i trafikutskottet, *Louise Meijer* som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet och *Richard Herrey* som suppleant i EU-nämnden samt
att Miljöpartiets riksdagsgrupp anmält *Annika Hirvonen Falk* som ledamot i utbildningsutskottet och som suppleant i arbetsmarknadsutskottet, *Gustav Fridolin* som ledamot i EU-nämnden, *Jonas Eriksson* som ledamot i riksdagsstyrelsen och *Janine Alm Ericson* som ersättare i riksdagsstyrelsen.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i justitieutskottet
Magdalena Schröder (M)

ledamot i utbildningsutskottet
Annika Hirvonen Falk (MP)

ledamot i EU-nämnden
Gustav Fridolin (MP)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet
Annika Hirvonen Falk (MP)

Talmannen förklarade valda *från och med den 1 juli* till

Prot. 2018/19:109
24 juni

ledamot i riksdagsstyrelsen
Jonas Eriksson (MP)

ersättare i riksdagsstyrelsen
Janine Alm Ericson (MP)

Talmannen förklarade valda *från och med den 2 juli* till

suppleant i justitieutskottet
Mikael Damsgaard (M)

suppleant i civilutskottet
Mikael Damsgaard (M)

suppleant i trafikutskottet
Helena Antoni (M)

suppleant i EU-nämnden
Mikael Damsgaard (M)

Talmannen förklarade vald *under tiden den 15 juli 2019–13 januari 2020* till

suppleant i justitieutskottet
Elsemarie Bjellqvist (S)

suppleant i utbildningsutskottet
Elsemarie Bjellqvist (S)

Talmannen förklarade vald *under tiden den 9 september 2019–1 mars 2020* till

suppleant i socialutskottet
Lars-Arne Staxäng (M)

suppleant i utbildningsutskottet
Lars-Arne Staxäng (M)

Talmannen förklarade vald *under tiden den 26 augusti 2019–3 maj 2020* till

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet
Louise Meijer (M)

Talmannen förklarade vald *under tiden den 2 juli–9 september* till

suppleant i EU-nämnden
Richard Herrey (M)

§ 6 Anmälan om gruppleddare för partigrupp

Talmannen meddelade att Miljöpartiets partigrupp anmält *Jonas Eriksson* som gruppleddare för partigrupp från och med den 1 juli.

§ 7 Anmälan om ersättare för gruppleddare för partigrupp

Talmannen meddelade att Miljöpartiets partigrupp anmält *Janine Alm Ericson* som ersättare för gruppleddare för partigrupp från och med den 1 juli.

Svar på
interpellationer

§ 8 Svar på interpellation 2018/19:271 om möjliggörande av allmän jakt på skarv

Anf. 1 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Runar Filper har återigen frågat mig om jag tänker ta med mig frågan till EU att verka för en förändring av fågeldirektivet och om jag tänker verka för ett svenskt undantag från fågeldirektivet. Bakgrunden till frågan är att Runar Filper anser att allmän jakttid på skarv vore bra från förvaltningssynpunkt.

Skarvpopulationen och hur den förvaltas är en viktig fråga. Jag är medveten om att fisket kan påverkas negativt eftersom skarv kan ta fångad fisk och skada fiskeredskap. Det finns också indikationer på att skarvpopulationer lokalt kan ha negativ effekt på fiskbestånd. Jag är även medveten om att naturen i anslutning till häckningsplatser för skarv förändras. Antalet skarvar kan lokalt uppfattas som problematiskt.

Skarven skyddas enligt fågeldirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009. Endast EU-kommissionen har befogenhet att föreslå ändringar i fågeldirektivet eller dess bilagor, däribland skyddet för skarven.

Naturvårdsverket har det övergripande nationella ansvaret för genomförandet av viltförvaltningspolitiken, däribland frågor som berör förvaltningen av skarvpopulationen. Viltförvaltningen är regionaliserad, och om det är motiverat kan länsstyrelsen i enlighet med gällande författningar besluta om skydds jakt. När tillstånd till skydds jakt beviljats är det ofta så att tillståndet inte nyttjas fullt ut. Regeringen är angelägen om en fungerande viltförvaltning i enlighet med våra internationella åtaganden som också tar hänsyn till de verksamheter och människor som berörs.

Anf. 2 RUNAR FILPER (SD):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet Lövin!

Jag tackar för svaret, men det sa väl egentligen inte så mycket mer än att statsrådet tycker att det är en viktig fråga, att fisket kan påverkas negativt, att naturen förändras kring häckningsplatserna, att det är Naturvårdsverket som har det övergripande ansvaret och att det är länsstyrelsen som beviljar skydds jakt. Det vet vi ju sedan tidigare.

Det är faktiskt så att Sverige har flest skarvar och flest skarvkolonier i Europa. Sveriges Ornitologiska Förening gjorde en inventering 2006 som gav vid handen att det fanns 45 000 häckande par – det var bara Danmark som var i närheten med 40 000 häckande par – och 200 000 individer. Detta var för över tio år sedan. Det har inte gjorts så många heltäckande inventeringar sedan dess, mer än i olika län, men jag har sett siffror på att det i dag finns runt 250 000 individer.

I slutet av 1800-talet var skarven mer eller mindre utrotad, och 1975 fanns det 340 par i Sverige. Det var innan vi gick med i EU. Det fanns en typ av allmän jakt tidigare, men den stoppades i och med att vi gick med i EU 1995. Därefter är det fågeldirektivet som styr detta, och därför får vi nu bara skyddsjaga.

Flera grupper och organisationer i samhället och även partier här i riksdagen anser att allmän jakt måste till. Det finns alltför många skarvar, och skarven är i sin nuvarande utsträckning ett skadedjur.

Allmän jakt skulle också skydda fågeldirektivets trovärdighet. Fågeldirektivet bör inte stå som skydd för en så allmän art som skarven.

Skarven konsumerar avsevärda mängder fisk – torsk och annan matfisk. Den skadar torsken, biter den och hackar i den, så att den blir obrukbar för marknaden. Det är ett problem för fisket i allmänhet och det kustnära fisket i synnerhet.

Skarven ökar kraftigt. Enligt länsstyrelsen fanns det år 2016 över 30 000 skarvar bara i Stockholms skärgård. Den skadar skog – den har frätande avföring som tar död på all växtlighet i flera år framåt. Den har ett störande läte och är illaluktande. Det känns som att komma in i ett höns-hus när man kommer i närheten av en så kallad koloni.

Skarven är ett skadedjur när den får växa till så obegränsat som den gör nu, när man inte får ha riktig jakt på den. Den är då ett hot, framför allt mot levande skärgårdar.

En doktorsavhandling i Åbo från 2016 visar att de förändringar i Östersjöns miljö som skarven förorsakar påminner om de skador som människan själv förorsakar, som övergödning från jordbruket och minskning av rovfisk. Här hjälper det föga med stöd till investeringar i utrustning för att skydda redskap och fångster, vilket var det svar jag fick när jag ställde en skriftlig fråga för någon månad sedan.

Tycker då inte statsrådet att det, med tanke på både fiskenäring och miljö, är hög tid att titta på frågan om att få till stånd en uppdatering av eller ett undantag från fågeldirektivet? Det är ett direktiv med anor från 1979. Vi behöver en skyddsklassning som överensstämmer med verkligheten i dag. Det är ändå 40 år sedan direktivet kom till, och det rimmar inte med den verklighet vi lever i här uppe i Norden.

Anf. 3 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Tack, Runar Filper, för att du återigen lyfter denna fråga! Vi delar bilden att skarv lokalt kan ha stor inverkan på fiskpopulationer och inte minst på det lokala fisket. Det som främst har dokumenterats är enligt Naturvårdsverket skador på redskap och fångster, främst i botten-garnsfisket efter sik och ål. Detta leder enligt undersökningar till att fångsten blir osäljbar.

De siffror som ledamoten refererar till kan jag inte skriva under på. Enligt de senaste inventeringsdata som Naturvårdsverket redovisar, från 2017, finns det på de över 700 inventeringsplatserna 20 000 skarvar, inte 200 000–250 000 individer. Där kan jag alltså konstatera att vår verkliga hetsbild skiljer sig åt väsentligt.

Det finns inte alls något förbud mot jakt på skarv i form av skyddsjakt. Under 2017 fattades 67 beslut om skyddsjakt på skarv. Besluten gällde framför allt fiskeredskap, men även fredade områden och utsättningsplatser. Denna skyddsjakt omfattade ca 7 000 individer. Både antalet individer och antalet utfärdade tillstånd är alltså ganska avsevärt.

Jag kan dock konstatera att bara 35 procent av dessa individer rapporterades som skjutna. Det finns troligtvis ett mörkertal, men det är tydligt att de tillstånd till skyddsjakt som beviljas ändå inte utnyttjas i särskilt hög grad. Vad detta beror på kan man spekulera kring; jag har inte svar på det. Men det finns alltså inte på något sätt något förbud mot att idka lokal skyddsjakt på skarv. Möjligtvis har man inte tillräcklig information i frågan. Länsstyrelsen har dock alla möjligheter att bevilja skyddsjakt, och det finns också en förvaltningsplan som Naturvårdsverket har ansvar för.

När det gäller fågeldirektivet är det bara EU-kommissionen som har befogenhet att föreslå ändringar i det. Kommissionen gjorde 2017 en utvärdering av fågeldirektivet och fann inte anledning att öppna det för revidering. Inte heller Europaparlamentet har begärt att en revidering ska göras. Fågeldirektivet och skyddet för skarv gäller alltså fortsatt. Men med detta sagt finns det stora möjligheter att, med utgångspunkt i de undantag som görs för skyddsjakt, reglera lokala förekomster av skarvpopulationer.

Anf. 4 RUNAR FILPER (SD):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet! Jag är väl medveten om att det är tillåtet med skyddsjakt, och det är jättebra. Men tyvärr utgör det antal som skjuts bara en droppe i havet.

Den 24 juni 2017 – det är två år på dagen i dag – kunde man läsa i Östgöta-Correspondenten att länsstyrelsen polisanmälts för miljöbrott av Roxens Fiskevårdsförening. Roxen är Östergötlands största sjö efter Vättern. ”Skarven håller på att förstöra Roxen” var rubriken för artikeln. Den förstör öarna, vattnet däromkring och hela sjöns ekosystem genom utfiskning. Det är därför polisanmälan riktats mot länsstyrelsen, som beslutar om skyddsjakt.

Statsrådet förstår säkert att skyddsjakt på 300 skarvar inte är tillräckligt när det finns 6 000–7 000 bara i Roxen, som det upplystes om i reportaget. En skarv äter ett halvt kilo per dag sommartid. Det blir tre ton per dag i Roxen. Då förstår man att antalet fiskare har minskat från åtta till en, eller vad det stod. Fisket har i alla fall minskat med över 70 procent, och en sjös ekosystem kan helt förstöras på grund av detta.

Enligt reportaget kommer massor av kväve och fosfor ut från kolonierna. Det är som en ryamatta av alger på botten runt öarna. I alla andra sammanhang ses sådan påverkan som en miljöbov – det vet säkert även statsrådet. Skarven har som sagt spridit sig inåt landet. Inte bara kustbandet utan även insjöar drabbas numera.

Den 2 augusti 2016 rapporterades i P4 Gävleborg om att campingägare var oroliga för att mista sina campinggäster. Stanken och skränet skrämmer iväg folk från platserna, och även boende drabbas när skarven totalt tar över öarna och kustbandet med den fräna doften och slår ut all växtlighet. Det blir liksom spöklika öar, där ingen annan än skarven vill vistas. Jag har sett bilder på sådana öar. Det ser ut som bilder av snö, men det är det inte utan bilder av spillning från skarven.

I Sörmland kunde man den 5 april 2019 läsa i nyheterna att skarvarna börjat flyga in i samhällen och varit helt orädda när man försökt skrämman iväg dem. Jämförelser gjordes med Alfred Hitchcocks klassiska thriller *Fågeln*, med tanke på den invasion av skarv som det har blivit.

Tror inte statsrådet ändå att en hel del av den beskrivna problematik som folk faktiskt upplever, både inom näringen och bland boende, skulle kunna lösas om skarven flyttades från den fredade listan så att allmän jakt möjliggjordes?

Anf. 5 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Tack, Runar Filper, för denna debatt! Detta är utan tvekan lokalt ett stort bekymmer för fisket, och ibland även för närmiljön. Därför är det också viktigt att det finns möjlighet att fatta lokala beslut och att länsstyrelsen ansvarar för detta.

Jag lägger också märke till att det finns möjligheter att ta initiativ på kommunal nivå. Man har exempelvis i Gävleborgs län tagit fram en regional förvaltningsplan för skarven, som länsstyrelsen håller i. Men även kommunerna kan komma med lokala initiativ och naturligtvis information som föder in i förvaltningsplanerna.

Sedan måste vi se hela bilden av ekosystemet, inte minst i Östersjön. Där ser vi över tid väldigt dramatiska variationer i både fiskbestånd och bestånd av säl och skarv. Tittar man 100 år tillbaka i tiden ser man att Östersjön har sett väsentligt annorlunda ut, med betydligt fler sälar och betydligt mer torsk. Då fanns också färre skarvar. Vi behöver hitta en balans mellan dessa arter.

Naturligtvis delar jag i grunden den stora oron för hur Östersjön mår. Där spelar också övergödningen in. Alla dessa djur hör dock till det naturliga ekosystemet och bör också få en möjlighet att leva sina naturliga liv i sitt utbredningsområde.

När det handlar om jakten kan jag återigen bara konstatera att många beslut om skydds jakt på skarv inte har utnyttjats av dem som kan jaga skarven. Det var bara 35 procent av de 7 000 individer som omfattades av de nämnda 67 besluten om skydds jakt på skarv som rapporterades som skjutna. Det kan finnas mörkertal här, men låt oss säga att det bara är omkring hälften av de beslutade bestånden som har skjutits.

Sedan finns det andra sätt att skrämman bort skarvarna, genom ljud och på annat sätt, som också kan nyttjas, utöver att man dödar djuren. Det finns alltså flera verktyg som man kan använda i de regionala förvaltningsplanerna eller i den nationella förvaltningsplanen. Ett intressant initiativ har tagits i Sotenäs kommun i Västra Götaland, där man matar havsörnar för att attrahera dem till området. Det är ett naturligt sätt att decimera skarvarna i och med att havsörnen äter skarv.

Det är väldigt glädjande att vi ser ökande populationer av havsörn. På sikt finns det stora möjligheter att detta kommer att reglera skarvbeståndet eftersom skarv är en viktig föda för havsörnen.

Återigen: Fågeldirektivet är något som EU tittade på 2017. Man fann inte anledning att ändra på annexen, där även skarven finns. Vi bör i första hand nyttja den möjlighet till skydds jakt som finns, liksom andra åtgärder.

Anf. 6 RUNAR FILPER (SD):

Herr talman! I Sydöstran den 23 november 2017 presenterades ny forskning som påvisade att skarven tar minst lika mycket ål som människan fångar. Det är hård konkurrens om fisken mellan människa, skarv och säl. Det vet vi ju. Detta var en studie från Stockholms universitet och SLU som presenterades i november 2017.

I debatten om att ålen är utrotningshotad målas annars fisket och vattenkraften upp som bovar, vilket statsrådet säkert vet. ”Vi måste utgå från att skarv äter väldigt mycket ål,” sa vid det här tillfället professor Sture Hansson vid Institutionen för ekologi, miljö och botanik vid Stockholms universitet. Det är ingen tillfällighet att skarven genom århundradena har kallats för ålakra, säger jag. Den tar väldigt mycket ål.

Om statsrådet nu omöjligen kan tänka sig att försöka påverka EU-kommissionen för att få till stånd en uppdatering av fågeldirektivet eller verka för att ge Sverige ett undantag för att kunna idka allmän jakt, som är ett måste i mina ögon, vilka åtgärder planerar regeringen då att vidta mot problematiken avseende fiskenäring, miljöhot och fiskevatten? Skydds jakt är inte tillräckligt.

Att man inte skjuter fler när man enligt besluten får göra det beror också på att det finns ett regelverk kring det hela. Det är inte bara att gå ut och skjuta, utan det handlar om när, var, hur och hur nära en plats man får vara och så vidare. Det är alltså inte så himla enkelt att idka skydds jakt heller.

På Åland har man en helt annan typ av jakt. Där har man en mer allmän jakt på skarv.

Jag skulle vilja ha svar på den sista frågan.

Anf. 7 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! När det gäller hur vi ska reglera de stora lokala problem som finns med skarven är min bild att vi i dag har de verktygen. Det finns ersättning till fiskare som behöver redskap som skyddas från skarv och andra som vill komma åt fångsterna. Det finns också ersättning för de skador på fångsterna som fiskare kan drabbas av. Det är något som vi kommer att fortsätta med.

Sedan handlar det om att kunna genomföra regionala förvaltningsplaner. Där är det viktigt att man också har tillräcklig information till exempelvis jägare, så att de kan skjuta de skarvar som lokalt är stora problem. Man måste fullt ut nyttja de möjligheter som finns. Så länge som man inte gör det behöver vi kanske inte i första hand se till att få ytterligare ett undantag från fågeldirektivet, som för övrigt gäller hela EU. Det ska vi inte göra förrän vi fullt ut har nyttjat de lokala och regionala möjligheter till skydds jakt som finns.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 8 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):
Herr talman! Mikael Oscarsson har frågat utrikesministern

- om utrikesministern och regeringen känner till om någon IS-terrorist från Sverige hittills har åtalats för folkrättsbrott, folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser
- vad utrikesministerns och regeringens bedömning är när det gäller möjligheten att tillämpa lagen om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser samt medhjälpsbestämmelserna för att lagföra svenska IS-terrorister som har rest till Syrien och Irak
- vad utrikesministern och regeringen avser att vidta för åtgärder för att fler IS-anhängare som rest till Syrien och Irak ska kunna dömas till ansvar i svenska domstolar för att ha medverkat i organisationens brottsliga verksamhet.

Interpellationen har överlämnats till mig.

Sveriges ståndpunkt är att alla de som har begått allvarliga brott i konflikterna i Syrien och Irak ska ställas till svars. Sverige har genom bland annat Romstadgan åtagit sig att spåra upp, utreda och medverka till att förövare av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser lagförs. Regeringen har tagit och tar fortsatt detta på största allvar. Med samma beslutsamhet bekämpar vi terrorism.

I svenska domstolar har hittills sju personer dömts för bland annat krigsförbrytelser och terroristbrott begångna under konflikterna i Syrien och Irak. Det har kunnat ske efter omfattande utredningsarbete av svenska åklagare och poliser.

Lagen om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser kan användas och används för att lagföra även svenskar som anslutit sig till Daish och som misstänks ha begått sådana brott i Syrien och Irak. Det är centralt att ansvariga döms för sina brott oavsett hur de rubriceras. Det pågår svenska förundersökningar som rör misstankar om folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser begångna under konflikterna i Syrien och Irak. Min förhoppning är naturligtvis att polis och åklagare ska komma framåt i sina utredningar och kunna väcka åtal där så är befogat. Det är krävande utredningar. Särskilt utmanande är det att säkra bevisning. Den finns ofta i områden i och omkring Syrien och Irak som är svårtillgängliga för svensk polis av flera skäl.

Regeringen bedriver ett omfattande arbete med att möta utmaningen att lagföra så många som möjligt av dem som begått dessa oerhörda brott. Vi utreder alla möjligheter som står till buds. En sådan handlar om att undersöka förutsättningarna för att inrätta någon form av internationell tribunal eller annan rättslig mekanism som komplement till nationell lagföring. Den 3 juni stod Sverige värd för ett expertmöte om bland annat detta. En annan möjlighet handlar om att stärka det svenska rättsväsendets förmåga genom till exempel förbättrat internationellt samarbete för att kunna hämta in den bevisning som krävs.

Anf. 9 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Det råder ingen tvekan om att den så kallade Islamiska staten, IS, har gjort sig skyldig till folkrättsbrott, brott mot mänskligheten, folkmord och krigsförbrytelser. Det kan inte heller råda någon tvekan om att de ca 300 män och kvinnor som rest från Sverige för att ansluta sig till och medverka i organisationen mycket väl visste vad den stod för och vilka metoder den använde. De kunde alla ta del av de fruktansvärda illdåden genom IS propaganda och videofilmer som spreds.

Det är bra att regeringen nu klargör att det är Sveriges ståndpunkt att alla som begått allvarliga brott i konflikterna i Syrien och Irak ska ställas till svars och att lagen om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser kan användas för att lagföra även svenskar som anslutit sig till IS och misstänks ha begått brott i Syrien och Irak.

Hittills har det varit en spridd uppfattning att vi i Sverige inte har lagstiftning på plats för att lagföra dessa personer, bland annat för att den nya lagen om samröre med terrororganisationer inte kan tillämpas retroaktivt och för att bevissvårigheterna är så stora att det i praktiken inte skulle gå att få någon fälld i svensk domstol. Vissa har då fått uppfattningen att det i princip råder straffrihet för IS-anhängarna. Detta, herr talman, är mycket farligt för vårt samhälle. Ett ansvar verkar ha förskjutits från lagförande myndigheter till kommunerna. Det kan aldrig accepteras.

I mitt fokus i dag är de personer som rest från Sverige för att ansluta sig till IS, som rest till det så kallade kalifatet för att på olika sätt ge stöd till denna organisation. Jag tycker att svaret ger anledning till några frågor.

Fråga nummer ett är: Har någon av de sju personer som statsrådet Mikael Damberg hänvisar till varit IS-anhängare och dömts för att ha rest till kalifatet och där på något sätt stött IS? Om svaret är ja undrar jag: Vilken brottsrubricering användes, och vad blev straffet?

Fråga nummer två är: Vad anser regeringen i detta sammanhang är straffbart under lagstiftningen om brott mot mänskligheten? Delar regeringen min uppfattning att det i vart fall utgör medhjälp till brott mot mänskligheten att ansluta sig till IS och att ta sig till den gigantiska brottsplats som kalifatet utgjort och att där stödja verksamheten? Anser regeringen att det är tillräckligt för straffansvar att till exempel utföra ambulanstransporter eller andra transporter, laga mat eller på olika sätt medverka till IS försörjning och att det inte krävs särskilt mycket mer utöver själva närvaron där?

Fråga nummer tre är: Statsrådet talar om att det pågår svenska förundersökningar som rör misstankar om brott mot mänskligheten med mera begångna under konflikterna i Syrien och Irak. Avser någon av dessa förundersökningar just IS-anhängare som begett sig till kalifatet och där stött organisationen i dess brottsliga verksamhet?

Den sista frågan är: Delar statsrådet min uppfattning att det för var och en av de IS-anhängare som rest från IS-kontrollerat område eller återvänt från IS-kontrollerat område finns anledning att anta att i vart fall medverkansbrott begåtts och att förundersökning ska inledas?

Det här är fyra frågor som jag tycker är viktiga för att klargöra hur det egentligen går med lagföringen och med uppföljningen av de brott som har begåtts av de 150 personer som har kommit tillbaka från de här områdena

till Sverige och som finns i Stockholm, Göteborg och Malmö. Frågan är vad som händer med dem.

Prot. 2018/19:109
24 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 10 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Tack, Mikael Oscarsson, för interpellationen! Det är en otroligt viktig fråga om ansvarsutkrävande i fråga om de enorma brott som har begåtts i konflikterna i Syrien och Irak av IS eller Daish, som kanske är den värsta terrorsekt vi har sett i modern tid.

Jag tror att det är otroligt viktigt att göra som Mikael Oscarsson säger: att nyansera debatten om svenska domstolars mandat. Svenska domstolar har helt enkelt ett brett mandat att döma svenska medborgare eller medborgare som befinner sig i Sverige för folkrättsbrott eller andra grova brott som har begåtts i till exempel de här konflikterna. Flera sådana domar har förevarit, och flera förundersökningar pågår just nu.

Men jag vill innan vi kommer in lite mer i detalj på detta ändå säga att det är viktigt att nu inte flytta fokus helt och hållet. När det gäller den stora frågan om ansvarsutkrävande står regeringens uppfattning fortfarande kvar. Jag vet inte riktigt om Kristdemokraterna har ändrat uppfattning nu. Jag hoppas inte att det är så. I interpellationen står det: Sverige borde nu därför använda sig av reglerna om folkrättsbrott för att döma IS-terrorister i svenska domstolar. Det ska vi också göra, men vi driver kravet att man ska titta på möjligheten att inrätta en internationell tribunal eller en rättslig mekanism. Fortfarande befinner sig nämligen många människor i regionen, i förvar eller i fängelse, som väntar på en prövning. Vi menar att det vore bra med en internationell mekanism. Jag tror att förutsättningen för mer av ansvarsutkrävande och domar är närheten till bevis och vittnen. Det underlättas av en sådan process.

Vårt förhållningssätt är att vi inte aktivt tänker ta hem IS-terrorister till Sverige, utan vår främsta utgångspunkt är att dessa personer helst ska dömas för sina brott i regionen, om det är möjligt. Inte minst Sverige bedriver nu ett aktivt arbete för att försöka öka det internationella stödet för en internationell mekanism. Jag kan säga att det politiska stödet i alla fall verkar växa. För något år sedan var det ett väldigt svagt stöd för detta. Nu är det fler europeiska länder som tittar på möjligheten att göra det här.

Detta är den första försvarslinjen, som jag tror att det är viktigt att ha klar för sig i debatten. Om vi vill ha ansvarsutkrävande i större skala är närheten till bevis, vittnen och regionen viktig. Därför driver vi från Sveriges sida på när det gäller möjligheten att titta på om vi kan inrätta en tribunal eller en internationell mekanism.

När det gäller Sverige läste jag en artikel häromdagen. Det var Sveriges Radio som hade ett inslag som handlade om hur åklagarna jobbar i dag. Det handlade om krigsbrottsåklagare som har en höjd beredskap för att arbeta med frågan. Man intervjuade Reena Devgun, som är samordnare för krigsbrottsåklagarna, om hur man har stärkt sina resurser där. Det handlar också om Polismyndigheten och om att man har bra samarbete mellan polisen, Säpo och åklagarna. Och det handlar om hur man driver flera förundersökningar i dag. Exakt vilka de är tror jag inte att man ska gå in på här och nu. Arbetet går vidare. Men det som var mest spännande, tycker jag, var att hon sa: Jag tror att vi kommer att arbeta med den här frågan väldigt lång tid framöver. Det finns ingen preskriptionstid för den här typen av brott.

Det är en väldigt viktig signal. Har man begått den här typen av grova brott, internationellt, finns det ingen preskriptionstid. Hittar åklagare och polis bevis för denna typ av brott kan man inleda förundersökningar, och man kan väcka åtal som förhoppningsvis leder till domar.

Detta är alltså ett viktigt arbete som vi kommer att behöva bedriva i Sverige. Men, återigen, vi ska också stötta de internationella ansträngningar som görs för att samla bevis. Detta är kanske den konflikt som är mest dokumenterad hittills i världshistorien – med bilder och videomaterial som kan användas för att döma människor.

Anf. 11 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Tack för svaret! Det stämmer att detta krig kanske är det mest dokumenterade. Därför vill jag komma tillbaka till frågorna, och jag hoppas att jag kan få svar i nästa omgång.

Har någon av de sju personer som statsrådet hänvisar till varit IS-anshängare och dömts för att ha rest till kalifatet och där på något sätt stött IS? Om svaret är ja undrar jag: Vilken brottsrubricering användes, och vad blev straffet?

Delar regeringen min uppfattning att det i vart fall utgör medhjälp till brott mot mänskligheten att ansluta sig till IS och att man har tagit sig till den gigantiska brottsplats som kalifatet utgjort?

I svaret säger statsrådet att han har förhoppningen att polis och åklagare ska komma framåt i sina utredningar och kunna väcka åtal ”där så är befogat”. Då kan man undra när det inte kan vara befogat. Men hur som helst kommer jag till frågan: Vad kan regeringen göra för att statsrådets förhoppning ska kunna infrias? Behövs det mer ekonomiska och personella resurser? Delar statsrådet min uppfattning att det är ett viktigt samhällsintresse att det inte får dröja länge innan lagföring börjar ske av de så kallade återvändarna även om det, som statsrådet var inne på, är klarlagt att brotten inte kommer att preskriberas?

Den internationella tribunalen är någonting bra, men jag har en konkret fråga: Har regeringen konsulterat någon regering i regionen för att få besked om denna skulle vara villig att inbjuda till en internationell tribunal? Jag undrar till exempel om det finns möjlighet att inrätta en tribunal i den autonoma kurdiska regionen i Irak. Verkar regeringen för en tribunal som är avsedd att lagföra endast IS-anshängare och inte övriga brottslingar?

Statsrådets återkommer flera gånger till de stora bevisvårigheter som finns och som tydligen lett till frånvaro av både åtal och domar och som också göder föreställningen om straffrihet. Då skulle jag vilja fråga: Vilka är egentligen bevisvårigheterna? De måste väl bero på vad det är som man avser att bevisa och vad Åklagarmyndigheten anser vara straffbart och vilka prioriteringar polis, åklagare och säkerhetspolis gör.

Vi har ju hört i flera omgångar att Säpo har mycket god kunskap om var och en av de IS-anshängare som återvänt och om var de finns. På grund av detta, och på grund av den mycket stora informationsmängd som finns utöver det, som statsrådet var inne på, kan det rimligen inte vara särskilt svårt att anföra tillräcklig bevisning om medhjälp till brott mot mänskligheten.

Regeringens avsikt är ju att lagföra så många som möjligt. Varför då inte börja med de fall där det inte finns så stora bevisvårigheter, kan man ju tycka.

Kan och vill regeringen vidta några åtgärder för att göra det möjligt att lagföra alla de IS-anhängare som återvänt och som ännu inte varit föremål för förundersökning?

Anf. 12 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Det är viktigt att påpeka att det i Sverige är åklagare som inleder förundersökning. I fall som gäller terroristbrott är det Säpo som utreder det hela, och det är Polismyndigheten som utreder fall som gäller folkrättsbrott i övrigt. Detta ska inte regeringen ha någon uppfattning om, utan det är myndigheterna som ska bedöma om det finns bevis nog för att åtala och för att gå vidare till domstol och kunna döma. Detta arbete måste myndigheterna göra.

I Sverige har vi gett dessa myndigheter mer resurser, så att de har tillräckliga resurser. De har kraftsamlat i sitt arbete i dessa frågor. De samverkar dessutom i dag mycket mer än de gjorde tidigare, vilket jag tror är positivt.

Vi har också en del inhemska diskussioner där vi tittar på om regelverket är korrekt utformat. Hur kan vi ge bevis till internationella organisationer och dela de bevis som kan finnas i Sverige, och hur kan vi på ett effektivt sätt ta del av internationell bevisning? Det arbetet gör vi på hemmaplan för att underlätta detta. Vi ger också väldigt mycket stöd till de internationella organisationer som samlar bevis på plats.

Jag tror inte att det är min roll som medlem av regeringen att överpröva hur myndigheterna gör bevisprövningen eller att säga åt myndigheterna hur de ska göra den samt huruvida det räcker för åtal. Detta måste myndigheterna sköta själva; det är den rättsordning vi har i Sverige.

När det gäller lagstiftning finns det en sak som vi brett i Sveriges riksdag har velat göra vid sidan om de förändringar som redan har skett, till exempel när det gäller att förbjuda resor för terrorismändamål och finansiering av terrorism samt att titta på andra delar av en skärpt terrorismlagstiftning, vilket vi har gjort i flera delar.

Vi ville gå fram med samröresbrottet och deltagandebrottet, men när remissen kom till Lagrådet gjorde de en annan bedömning än vad utredaren hade gjort gällande att den del som handlar om deltagande skulle strida mot den svenska konstitutionen och grundlagen. Vi kan inte från regeringens sida lägga fram ett förslag som vi vet bryter mot svensk grundlag. Det vore väldigt olyckligt – då skulle ju inte domstolar behöva tillämpa lagstiftningen, och det vore inte bra.

Därför har vi haft överläggningar om vägen framåt med de partier som ingick i samtalen och överenskommelserna om terrorism.

Vi har valt att bryta ut det som har att göra med samröre med terroristorganisationer, och vi har omarbetat detta så att samröre med en terroristorganisation blir ett självständigt brott. Det kommer bland annat att innefatta personer som tar befattning med vapen, ammunition, brandfarliga eller explosiva varor, kommunikationsutrustning, transportmedel eller annan liknande utrustning, personer som upplåter lokaler eller mark till en terroristorganisation och personer som lämnar annat liknande stöd till en terroristorganisation.

För straffansvar krävs att gärningen är ägnad att främja, stärka eller understödja terroristorganisationen. Samröre – resor, finansiering och så vidare – finns också med i denna lagstiftning.

Remisstiden går ut den 2 juli. Det vi föreslår är en utvidgning av den svenska lagstiftningen. Jag uppfattar att det finns ett brett politiskt stöd för denna väg framåt.

Det som har just med samröre att göra måste vi ju skärpa lagstiftningen om, och vi går fram med ett sådant förslag. Det är ute på remiss nu. Jag hoppas att vi ska kunna behandla det i riksdagen i höst och att det ska träda i kraft i början av 2020.

Anf. 13 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar för svaret.

Detta är ju väldigt bra – lagstiftningen om samröre med terrorgrupper borde ha varit på plats för länge sedan, så det är bra att den kommer på plats.

Samtidigt blir jag orolig, herr talman. Statsrådet talar sig varm för någonting som ska komma och som är bra. Det är dock totalt ungefär 300 som har rest och 150 som har kommit hem. De finns här. Jag kan inte tänka mig att statsrådet tänker sig att dessa personer ska åka flygplan till en eventuell tribunal någon gång i framtiden.

Frågan som jag har velat få svar på här i dag är: Hur ser statsrådet på den lagstiftning som finns? Statsrådet hänvisar till sju personer. Hur är det: Har någon av dessa dömts för att ha rest till kalifatet och för att på något sätt ha stött IS? Den frågan skulle jag väldigt gärna vilja ha svar på, och det tror jag att stora delar av svenska folket också vill.

Delar regeringen uppfattningen att det i vart fall utgör medhjälp till brott mot mänskligheten att ansluta sig till IS och att ta sig till den gigantiska brottsplatsen?

Nu säger många att de har lagat mat eller skjutsat, men är inte det – i och med att de har varit på brottsplatsen – underlag för att de ska kunna dömas för medhjälp till brott mot mänskligheten?

Detta är ju också en fråga. Vi måste diskutera i denna kammare vad som ska ske i framtiden. Vi måste dock också ta oss an det som ligger allra närmast nu, nämligen de personer som finns i Sverige. De kan ju också vara ett väldigt påtagligt hot mot Sverige – jag tänker på statsrådets roll som inrikesminister.

Hur ser regeringen på de frågor som jag har radat upp, som gäller att använda den befintliga lagstiftningen för att lagföra de 150 personer som finns i Sverige just nu?

Anf. 14 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att säga att vi driver ett internationellt arbete för att få fram en internationell tribunal. Vi har inga planer på att ta hem IS-terrorister. De ska dömas för sina brott. De ska helst åtalas och dömas i regionen, med närhet till bevis och vittnen och med förutsättningar för att komma vidare.

I Sverige har vi en domstol som har ett vitt mandat och som kan döma personer för brott. De brott som personer än så länge har dömts för, kopplat till denna konflikt, rör kränkande posering och fotografering i samband

med väldigt hemiska händelser i regionen samt avrättningar, grov miss-handel och folkrättsbrott rent generellt. I Sverige har vi också sett exempel på att människor har dömts för finansiering av terrorism och – naturligtvis – för terrorism samt att människor har dömts till fängelse för offentlig uppmaning till att finansiera terroristbrott.

Det är alltså flera olika delar av detta som personer har dömts för i svenska domstolar, både när det gäller brott begångna i Sverige och när det gäller brott begångna i regionen.

Som jag noterade förut säger Åklagarmyndigheten att de är förberedda på fler utredningar. De bedriver förundersökningar i dag, och det finns ingen preskriptionstid för denna typ av brott. Det får inte råda någon strafffrihet för denna typ av hemiska brott. Vi ska jaga dessa människor och ställa dem till svars i de fall där vi kan finna bevis.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2018/19:286 om SJ:s biljettförsäljningskanaler

Anf. 15 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! David Josefsson har frågat mig hur jag och regeringen ställer oss till att initiera en översyn av behovet och utformningen av en reglering gällande biljettförsäljning för kommersiell persontågstrafik i enlighet med Konkurrensverkets rekommendation.

Konkurrensverket har föreslagit att regeringen låter utreda behovet och utformningen av en reglering gällande biljettförsäljning för kommersiell tågtrafik.

Tillgången till en effektiv och väl fungerande kollektivtrafik är av mycket hög prioritet för regeringen. Den kommersiella tågtrafiken är en del av kollektivtrafiken, men regeringen anser inte att den kommersiella tågtrafiken ska hanteras annorlunda än övrig kollektivtrafik.

Det är prioriterat att möjliggöra integration av biljettförsäljning för all kollektivtrafik i ett oberoende nationellt biljettsystem. En av punkterna i januariavtalet – en sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Liberalerna – behandlar just denna fråga. I januariavtalet står det att ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige ska införas från 2022. För närvarande bereds denna fråga i Regeringskansliet.

Anf. 16 DAVID JOSEFSSON (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Det är positivt att statsrådet är tydlig med att tillgången till en effektiv och väl fungerande kollektivtrafik är av mycket hög prioritet för regeringen. Att det på en effektiv och väl fungerande marknad råder fri och rättvis konkurrens mellan olika aktörer tror jag också att de flesta kan skriva under på, herr talman.

Men trots att persontrafiken på järnväg i Sverige är avreglerad är monopolen i praktiken inte avskaffat eftersom en stor del av alla biljettköper sker genom SJ:s försäljningskanaler. Det är en dominerande ställning som byggdes upp innan tågtrafiken avreglerades.

Tyvärr tillåts endast vissa aktörer sälja sina biljetter genom dessa kanaler. Det är endast trafikoperatörer som SJ anser kompletterar och främjar SJ:s försäljning av egna biljetter som släpps in. Eller mer sturskt uttryckt: Aktörer som utgör för stor konkurrens mot SJ släpps inte in.

MTR Express och Saga Rail är två av de aktörer som inte släpps in, och de anmälde därför SJ:s agerande till Konkurrensverket förra året. Vi vet att kommersiella tågaktörer som försöker ta sig in finner situationen svår, men vi vet inte hur många aktörer som funnit marknaden så svår att man valt att inte etablera trafik i Sverige.

Ur SJ:s strikt affärsmässiga perspektiv kanske det är ett vettigt beslut att stänga ute vissa aktörer, men ur ett samhällsperspektiv är det helt fel, menar jag. SJ är inte vilken aktör som helst. Det är ett statligt ägt bolag sprunget ur ett monopol, herr talman.

Konkurrensverkets ställningstagande efter anmälningarna är nu klart. I en skrivelse till regeringen rekommenderar verket att en översyn görs av nuvarande ordning. Man rekommenderar också regeringen att överväga en reglering gällande biljettförsäljning för kommersiell persontågstrafik.

Statsrådet sa i sitt svar till mig att det i 73-punktsprogrammet står att ett nationellt biljettsystem för hela kollektivtrafiken ska införas. När jag läser JÖK:en, herr talman, uppfattar jag det som en åtgärd som framför allt riktar sig mot de regionala kollektivtrafiksystemen, där det i dag finns olika biljettsystem.

Min fråga handlar om kommersiella tågoperatörer som inte ingår i den regionala kollektivtrafiken och som vill se en konkurrensneutralitet vad gäller tillträde till SJ:s försäljningskanaler.

Herr talman! Ska jag tolka statsrådets svar ”rätt” att Konkurrensverkets rekommendation om en översyn för kommersiella tågoperatörer kommer att ingå i det uppdrag som kommer att läggas fram om att införa ett nationellt biljettsystem?

Anf. 17 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Jag uppskattar inte bara engagemanget utan också att David Josefsson väljer att se frågan ur ett samhällsperspektiv. Man kan ju se frågan ur strikt marknadssynpunkt, det vill säga titta på olika bolag och deras aktörers agerande. Men utgångspunkten när vi pratar om behovet av ett nationellt biljettsystem är just att se det ur resenärens synpunkt och ur samhällets synpunkt. Det handlar om att hitta det som är till nytta för ett förenklat och ökat klimatsmart resande. Det är utgångspunkten när det gäller såväl de regionala aktörernas olika biljettsystem som andra typer av biljettsystem.

Svaret är givetvis att vi kommer att återkomma när vi har berett klart hur vi ska definiera uppdraget. Men det råder inget tvivel om att vi vill se ett nationellt biljettsystem.

Frågan har också hanterats i riksdagen. Jag noterar att David Josefsson själv har skrivit en motion i ärendet. Den avstyrktes av ett enigt trafikutskott, vill jag minnas, precis som andra motioner. Det görs med anledning

av att regeringen nu tar initiativ, och jag tror att trafikutskottet är nöjt med detta.

Vi får väl hålla en fortsatt dialog i frågan, och sedan får vi återkomma när regeringen är klar med beredningen.

Anf. 18 DAVID JOSEFSSON (M):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet, även om det kanske inte blev så mycket förtydligande.

Jag är moderat, och jag tror på en fri marknad. Men jag inser också att det finns strukturella problem som ibland måste regleras för att skapa rättvisa villkor. SJ:s de facto-monopol på biljettförsäljning är ett sådant. När andra länder har avreglerat marknaden för personresor på tåg har biljettförsäljningen hanterats separat, exempelvis i Norge där NSB:s försäljningskanaler enligt uppgift lagts i ett separat bolag.

De kommersiella tågbolag som Konkurrensverket har inhämtat information från i sin utredning, och som fått tillträde till SJ:s onlinekanaler, säljer den absoluta merparten av sina biljetter genom dessa kanaler. Det säger något om kraften i frågan.

Jag tolkar det ändå som positivt att regeringen är beredd att ta med denna fråga i en utredning om ett nationellt biljettsystem, men det väcker två farhågor, herr talman. Den ena är att kommersiella tågoperatörer riskerar att bli en udda fågel i ett biljettsystem som är byggt för i huvudsak regional kollektivtrafik. Man riskerar att skapa en större byråkrati än den som redan finns när problemet egentligen handlar om att konkurrensen inte upplevs som rättvis mellan aktörerna.

Den andra farhågan jag får är att utredningen inte kommer att tillsättas förrän nästa år och att ett nationellt biljettsystem kommer att införas först den 1 januari 2022, enligt JÖK:en.

Det är en väl avgränsad fråga om kommersiella tågaktörer riskerar att hamna i en komplex och utdragen utredning om ett nationellt biljettsystem. Det är en utredning som trots statsrådets alla goda intentioner faktiskt kan bli försenad – detta samtidigt som flera aktörer varnar för nuvarande marknadssituation, där antalet aktörer som har vågat gå in på marknaden är begränsat.

Statsrådet sa själv i sitt svar att tillgången till en effektiv och väl fungerande kollektivtrafik har hög prioritet för regeringen. Därför menar jag att regeringen skyndsamt borde arbeta för att skapa en god konkurrenssituation för kommersiella tågaktörer och därmed öka kapaciteten och robustheten i det svenska tågnätet.

Anf. 19 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Låt mig påminna om historiken i avregleringen av järnvägstrafiken och SJ:s bolagisering, David Josefsson. Det skedde för länge sedan. Såväl moderatledda som socialdemokratiskt ledda regeringar har uppenbarligen inte initierat processen när det gäller biljettsystemet. Det är nu vi gör det, under min ledning, i januariöverenskommelsen. Det är jag nöjd med. Detta är viktigt för att vi ska öka klimatsmart resande och underlätta för resenärer som vill få enkel tillgång och access till biljetter när de vill resa kollektivt.

Prot. 2018/19:109

24 juni

Svar på
interpellationer

David Josefsson reser ett antal frågor och farhågor. Här får han bestämma sig. Antingen tycker David Josefsson att det är bra att vi initierar en process med ett nationellt biljettsystem, eller så börjar han redan från början att resa ett antal farhågor och se hinder och problem.

Jag tycker att det är bra att vi äntligen efter lång tid påbörjar en process. Det är efterlängtat hos många resenärer. Jag vet att man i många delar av landet, regionalt, har försökt att hitta smarta och bra lösningar hos de regionala aktörerna. Men det skulle hos många uppfattas som otroligt positivt att hitta nationella lösningar. Låt oss nu fokusera på detta, så ska vi så skyndsamt som möjligt bereda direktiven och se till att det kommer en utredning på plats. Det kommer att gynna SJ, MTR och de regionala kollektivtrafikmyndigheterna att det blir ett förenklat och bra biljettsystem – förutsatt att det går att initiera detta.

Regeringen bereder frågan. Vi kommer att presentera direktiven när de är klara, och frågan är en viktig del i januariöverenskommelsen. Jag är glad över att vi nu uppmärksammar och agerar i frågan.

Jag noterar, avslutningsvis, att Konkurrensverket självt väljer att inte utreda anmälan, vilket man annars hade tänkt göra. Man skickar en skrivelse. Jag antar att det är med anledning av att man ser att det är en politisk process på gång. Regeringen tar nu initiativ för att lösa det som jag tror att medborgarna uppfattar som ett samhällsproblem som behöver hanteras.

Anf. 20 DAVID JOSEFSSON (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

I grunden är det positivt att statsrådet tar frågan på allvar. Efterfrågan på tågresor är stor i Sverige av flera skäl. Dels finns det uppenbara skälet, nämligen miljö- och klimatskäl, dels skälet att tåg är ett smidigt och tids-effektivt sätt att resa.

Detta märker jag som göteborgare. Tåget är ett konkurrenskraftigt alternativ till såväl bil som flyg och med hästlängder det mest miljövänliga alternativet för att ta sig till Stockholm. Därför är också behovet av att utöka kapaciteten stort.

Ett enkelt sätt att skapa utrymme för fler resande är att göra det möjligt för ökad konkurrens på lika och rättvisa villkor. På så sätt stimuleras innovation och utveckling, och olika aktörer kan hitta olika affärsmöjligheter som tillsammans kompletterar varandra och skapar ökad valfrihet för resenärer. Men då krävs också lika och rättvisa villkor för alla aktörer och att barriärerna som i dag finns för att etablera sig på tågmarknaden rivs ned.

Men det är ändå positivt att statsrådet nämner ett oberoende nationellt biljettsystem i sitt svar, även om jag tror att den frågan egentligen mer handlar om regional kollektivtrafik än kommersiella tågoperatörer. Jag tror att man kan diskutera genomförandet vidare.

Jag tackar ändå för ett positivt svar, och jag hoppas att vi kommer vidare i frågan.

Anf. 21 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Jag är glad att David Josefsson tycker att det är positivt att vi tar dessa initiativ. Naturligtvis är tillgången till biljetter en viktig del i att öka tågresandet. En annan viktig del är naturligtvis att man investerar.

Vi investerar nu 700 miljarder kronor i infrastruktur. Vi gör den största järnvägssatsningen i modern tid. Efter år av underinvesteringar görs nu stora renoveringar i det svenska järnvägssystemet och nybyggnation. Inte minst i David Josefssons egen valkrets pekas nu Göteborg–Borås ut som en viktig delsträcka. Det är så vi ska se det.

Vi behöver satsa på järnvägen efter år av underinvesteringar. Både företag och individer vill åka mer tåg. Låt oss se till att vi gör detta möjligt, för klimatets skull och för att få fram ett effektivt resande runt omkring i landet och över gränserna.

Jag vill passa på att tacka David Josefsson för interpellationsdebatten och önska en trevlig sommar.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

EU-dokument

COM(2019) 208 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 715/2007 om typgodkännande av motorfordon med avseende på utsläpp från lätta personbilar och lätta nyttofordon (Euro 5 och Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon

Motioner

med anledning av prop. 2018/19:132 Ett starkare skydd för välfärdssystemen

2018/19:3125 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)

2018/19:3127 av Julia Kronlid och Linda Lindberg (båda SD)

2018/19:3129 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M)

med anledning av prop. 2018/19:133 En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv

2018/19:3124 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)

2018/19:3128 av Julia Kronlid m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2018/19:134 Förbättrat grundskydd för pensionärer

2018/19:3126 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 19 juni

2018/19:295 Elsparkcyklar i stadsmiljöer

av *Hans Rothenberg* (M)

till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

Prot. 2018/19:109
24 juni

Svar på
interpellationer

2018/19:296 Avvikande personnummer
av *Angelica Lundberg* (SD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
2018/19:297 Färre skolinspektioner
av *Roger Haddad* (L)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 19 juni

2018/19:795 Lagstiftning för cykling mot enkelriktat
av *Jens Holm* (V)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2018/19:796 5G och landsbygden
av *Mikael Larsson* (C)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
2018/19:797 Förutsättningarna för godstrafik på E16
av *Pål Jonson* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
2018/19:798 Banvallsbränder i östra Värmland
av *Pål Jonson* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2018/19:799 Offentliganställdas anställningstrygghet
av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)
2018/19:800 Statlig uthyrning av jordfräsar
av *Lars Beckman* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2018/19:801 Sommarkortet
av *Anders Österberg* (S)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
2018/19:802 Driftsstörningar i järnvägstrafiken
av *Thomas Morell* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)
2018/19:803 Sverige och European Intervention Initiative
av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
2018/19:804 Minskat entreprenörskap
av *Betty Malmberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
2018/19:805 Jämställt företagande
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Åsa Lindhagen (MP)
2018/19:806 Det nordiska samarbetet inom kultursektorn
av *Cassandra Sundin* (SD)
till statsrådet Ann Linde (S)

2018/19:807 Förmånsbeskattning
av *Ulla Andersson* (V)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:808 Skolor med koppling till extremism
av *Roger Haddad* (L)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

Prot. 2018/19:109
24 juni

Svar på
interpellationer

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 19 juni

2018/19:737 Skatteregler för jobbspendlarna
av *Lars Mejern Larsson* (S)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:755 Gränshinder mellan de nordiska länderna
av *Lars Mejern Larsson* (S)
till statsrådet Ann Linde (S)

2018/19:738 Sveriges utvisningspolitik
av *Louise Meijer* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:744 Advokaters ersättningskrav
av *ClasGöran Carlsson* (S)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:741 Konferens i Rabat
av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:740 Moms på djurfoder
av *Betty Malmberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:747 Agenda 2030
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Ardan Shekarabi (S)

2018/19:745 Pedagogisk omsorg
av *Mats Wiking* (S)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:749 Reglerade friluftsdagar i skolan
av *Cassandra Sundin* (SD)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:750 Utvisning av dömda EU-medborgare
av *Tomas Tobé* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:753 Skattefusket i taxinäringen
av *Per Åsling* (C)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2018/19:754 Folkbildningens roll i det framtida nordiska utbildnings-
samarbetet**
av *Gudrun Brunegård* (KD)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

Prot. 2018/19:109
24 juni

Svar på
interpellationer

2018/19:756 Hemliga tvångsmedel

av *Louise Meijer* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:758 Grov kvinnofridskränkning

av *Louise Meijer* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:761 Skärpta straff för våldtäkter

av *Louise Meijer* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:760 Åtgärder mot stöldligor

av *Anders Hansson* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:759 Tullverkets ANPR-kameror

av *Anders Hansson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:762 Mediestödet

av *Laila Naraghi* (S)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2018/19:730 Energiskatt

av *Per Åsling* (C)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:731 Vegetarisk lunch

av *John Widegren* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:733 Vardagsbrott inom handeln

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:734 Dataskyddsförordningen

av *Lars Beckman* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:735 Säkerställande av att skolplikten gäller samtliga barn

av *Mats Persson* (L)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:765 Indexuppräknning av bensinskatt

av *Jan Ericson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

den 20 juni

2018/19:736 Trafikverkets flytt

av *Annika Qarlsson* (C)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:752 Konkurrens i taxinäringen

av *Per Åsling* (C)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2018/19:775 Statistikbrister

av *Lars Beckman* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 12.00.

Prot. 2018/19:109
24 juni

Sammanträdet leddes av talmannen.

Vid protokollet

JOHAN WELANDER

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om nya riksdagsledamöter	1
§ 3 Anmälan om ersättare.....	1
§ 4 Avsägelse.....	2
§ 5 Anmälan om kompletteringsval	2
§ 6 Anmälan om gruppleddare för partigrupp	4
§ 7 Anmälan om ersättare för gruppleddare för partigrupp	4
§ 8 Svar på interpellation 2018/19:271 om möjliggörande av allmän jakt på skarv	4
Anf. 1 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP).....	4
Anf. 2 RUNAR FILPER (SD).....	4
Anf. 3 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP).....	5
Anf. 4 RUNAR FILPER (SD).....	6
Anf. 5 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP).....	7
Anf. 6 RUNAR FILPER (SD).....	8
Anf. 7 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP).....	8
§ 9 Svar på interpellation 2018/19:259 om lagföring av IS-medlemmar.....	9
Anf. 8 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	9
Anf. 9 MIKAEL OSCARSSON (KD)	10
Anf. 10 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	11
Anf. 11 MIKAEL OSCARSSON (KD)	12
Anf. 12 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	13
Anf. 13 MIKAEL OSCARSSON (KD)	14
Anf. 14 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	14
§ 10 Svar på interpellation 2018/19:286 om SJ:s biljettförsäljningskanaler	15
Anf. 15 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	15
Anf. 16 DAVID JOSEFSSON (M)	15
Anf. 17 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	16
Anf. 18 DAVID JOSEFSSON (M)	17
Anf. 19 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	17
Anf. 20 DAVID JOSEFSSON (M)	18
Anf. 21 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	18
§ 11 Bordläggning.....	19
§ 12 Anmälan om interpellationer	19
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar	20
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor	21
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 12.00.	23